

Skoledrenge gav den som soldater

Måske så eleverne på Sorø Akademis Skole eksercits og skydeøvelser som et kærkomment afbræk i undervisningen

Af Jens Skovly

Jeg vil begynde med en tilståelse. Da jeg så og læste teksten Sorø Skoles Soldater Korps på en lille jeton, dukkede på mit indre display billeder frem af seks-otte-årige drenge i korte bukser, velfriserede, fregner i ansigtet, kortærmet skjorte og snøresko.

Ordene skole og soldater matcher eller harmonerer ikke i min verden. Skole er noget for unge af begge køn, mens soldater af begge køn er ældre end unge.

Men denne jeton, udført i en eller anden metallegering, 27 millimeter i diameter med en vægt på 8,83 gram, beviser, at der vitterlig har været et soldaterkorps i Sorø. Korpset blev, jævnfør jetonen, etableret i 1888.

Det har ikke været muligt via det lokalhistoriske arkiv i Sorø eller andre at finde oplysninger om selve jetonen.

En form for spejderkorps

Sorø Skoles Soldater Korps kan måske betragtes som vore dages spejderkorps, idet dets aktivitet vel nærmest kan betragtes som en drengeleg med et touch af alvor.

Ved korpsets 25-års jubilæum i 1913 blev denne jeton med øsken udgivet.

Forud for korpsets oprettelse var der i den sjællandske stationsby med Sorø Akademi som en central institution efter krigen i 1864 dannet Sorø Amts-Skytteforening. Det var i 1867, skriver Lars Kelstrup i Jul i Sorø, der udgives af Lokalhistorisk Arkiv.

Cirka 10 år efter etableringen sprængtes foreningen og andre tilsvarende foreninger i landet, idet forfatningskampen efter Estrups provisorium i 1877 gav vanskeligheder for skyttebevægelsen.

Estrup svarede i øvrigt otte år senere med en riffellov, som gjorde det muligt at stoppe foreningerne. Det førte til soldaterkorpsets oprettelse på Sorø Akademi i foråret 1888. Dette korps unge medlemmer lærte eksercits med trægeværer med legetøjshaner, mens knaldperler kunne give lyd fra sig, oplyser forfatteren.

Genoplivet efter sommerferien

Korpsets virke ophørte, når sommerferien begyndte, men blev genoplivet, når det nye skoleår blev indledt. Sådan var det i alle årene.

I korpsets første 25 år var deltagerantallet på mellem 90 og flere end 180 elever. I to skoleår i perioden lykkedes dog ikke at samle mandskab til tjenesten.

Der findes flere forskellige postkort med Sorø Skoles Soldater Korps som motiv. Dette er poststemplet i september 1909.

Soldaterkorpset ved Sorø Akademi's Skole, stiftet 1887.

*Masser af "sårede" blev hjulpet på gled med hindbærsaft og sukkerkugler. Ambulancetjenesten oprettes ved et tilfælde i 1905. De kvindelige realklasseelever kunne deltage i korpset fra 1908
Foto fra jubilæumsskriftet 1913.*

Tjenesten blev udvidet til også at omfatte ambulance-tjeneste og robåde som flotiller på Sorø Sø.

Ved stiftelsen i foråret 1888 mødte et par drenge med hver en tromme frem, og langsomt udviklede musikkorpset sig til i september 1908 at bestå af syv-otte kornetter, tre-fire althorn, tenorbas, tuba, fem små trommer og en stortromme, som jævnligt blev øget med en-to piccolo-fløjter. I 1910 tildeltes en tambourmajorstav, fremstillet af en hvalrostand.

Gevær med skralde

Efter århundredeskiftet lånte korpset en række franske forladergeværer af typen M/1822 og M/1853. De følgende år blev medlemmerne forsynet med et rekylgevær med en skralde. Når skytten drejede denne skralde med hånden, illuderede den hurtige smælden et rekylgeværs knitren, skriver Lars Kelstrup.

I 1913-14 blev der afholdt øvelser med rigtige soldater fra eksempelvis Kongens Livjægere. Det kan vist ikke helt afvises, og en del af de unge drenge så medlemsskabet af skytteforeningen som et middel for at komme væk fra undervisningen. I begyndelsen af 1930'erne dør foreta-

genet ud, og i 1937 blev de frivillige korps af et flertal i Rigsdagen forbudt, skriver Lars Kelstrup.

Fik rigtige geværer

Gevæerne blev stuvet af vejen. En del forsvandt. Men 10 tiloversblevne blev i 1962 bortauktioneret ved Soransk Samfunds 100-års jubilæum. De indkomne penge blev anvendt til køb af drejlsuniformer for medlemmerne af den i 1945 oprettede Sorø Akademis Terrænsportsforening.

Efter den verdenskrigs afslutning fik en adjunkt på skolen, Stevns Hansen, i øvrigt via forbindelser i Århus skaffet et antal geværer, M/1889, plus 26.000 skud, som var patroneret på Hærens Ammunitionsarsenal på tysk ordre i krigens sidste halvandet år. De kunne skyde, og terrænsportsforeningen blev en skyttekreds under Sorø Amts Skytte, Gymnastik- og Idrætsforening.

Den sidste skydning med 1889'erne fandt sted i foråret 1990. I foråret 1996 solgtes de resterende 40 eksemplarer af 1889'eren på auktion, og pengene herfra tilfaldt Sorø Akademis Kulturfond, som støtter kulturelle aktiviteter for skolens elever, skriver Lars Kelstrup.

Sorø Akademis Skole har i skoleåret 2013/14 totalt 630 elever, som enten sigter mod en studentereksamen eller 10. klasses afgangseksamen. Dertil kostskoledrift og national talentpleje indenfor naturvidenskabelige fag.

Kilder

Soranernes Soldaterkorps ved Sorø Skole (Akademi), 1888-1913, udgivet i anledning af jubilæumsfesten den 25/3 1913.

Jul i Sorø, Lokalhistorisk Arkiv, 1996, af forhenværende lektor på Sorø Akademi, Lars Kelstrup.